N:o 15. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 5 Oktober 1896. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 16. Årg.

Ellen Gulbranson

som Brünnhilde.

Under denna sommar har antalet af verldsberömda svenska sångerskor ökats med fru Ellen Nordgren-Gulbransons framträdande på festspelsteatern i Bayreuth såsom Brünnhilde. Fru Gulbranson är visserligen numera genom sitt giftermål bofast i Norge, men född i Stockholm och här först utbildad i sångkonsten samt derefter tillhörande vår k. operascen, kan hon med allt skäl räknas bland våra svenska sångerskor. Genom den triumf hon nyligen vunnit i Bayreuth kan hon också med rätta sägas ha vunnit verldsrykte, i det hon der sjungit för en publik från verldens förnämsta kulturländer och gått med allmänt erkänd seger ur täflan med en af Tysklands mest berömda operadivor.

Det var, som bekant, icke första gången som fru Gulbranson nu lät höra sig som Brünnhilde. Redan i mars 1891, vid »Valkyrians» första uppförande i Köpenhamn, hade hon der kreerat denna rol med stor framgång. Men det är stor skilnad på operan i Köpenhamn och festspelen i Bayreuth, der större fordringar ställas på en Wagnersångerska än annorstädes, såväl med hänseende till sångpartiets fullständiga återgifvande som ock på fulländning för öfrigt i rolens utförande. Framgången i den danska hufvudstaden eggade också fru Gulbranson att försöka sig på den tyska mönsterscenen för Wagneroperorna, och redan samma höst begaf hon sig till Bayreuth för att söka engagement vid nämnda scen och derjemte på nytt instudera valkyrians parti för sjelfva fru Cosima Wagner, ledarinnan af festspelen efter hennes mans död. Röstens klangskönhet och volym, sångkonst, imponerande figur och apparition, allt talade till fördel för den nordiska sångerskan, som också redan året derpå skulle få försöka sig i festspelen, men af sjukdom blef förhindrad att då uppträda. Studierna i Beyreuth fortsattes energiskt i år till dess den 19 juli festspelshuset öppnades för uppförande af »Nibelungenringen», hvars 20-årsjubileum från första uppförandet firades i år och detta med en ny iscensättning af tetralogien. I första cykeln af representationen sjöng fru Lilli Lehmann Brünnhilde i »Valkyrian», »Siegfried» och »Götterdämmerung», men var, såsom tyska tidningar berätta genom fysisk indisposition hindrad att rätt utveckla sina röstmedel. Den andra cykeln tog sin början den 26 juli; nu blef det fru Gulbransons tur att träda fram, och hennes valkyria gick fram med en, som sagdt, från alla håll erkänd seger. Ett intyg derom må vi lemna med anförande af hvad den ansedde musikkritikern Schoenaich skrifver i »Wiener Tageblatt». I en artikel om festspelen yttrar han sig sålunda:

»I Wien ha vi redan förut haft tillfälle att, om ock flygtigt, lära känna fru Gulbranson. Hon kom under förra vintern från Bayreuth till Wien för att biträda vid sin landsman Edv. Griegs konsert. Så vidt skild denna uppgift än var från den, hon nu

Ellen Gulbranson.

löst, visade hon sig i de par sångstycken hon utförde som en fulländad sångerska, begåfvad med en härlig, ädel stämma, rik på temperament och poetiskt uttryck. Hon väckte sensation, och vi kunde hoppas mycket af henne för sommaren.»

Kritikern meddelar härefter några biografiska notiser om sångerskan och yttrar sedan om hennes uppträdande i Bayreuth:

»Hon har till fullo rättfärdigat festspelsledningens förtroende och vann redan första aftonen i »Walküre» en genomgående framgång. Hon betog genom ungdom, röst, poesi, temperament och apparition. Hennes organ utmärker sig för stort omfång, vekhet och egalisering i alla lägen och genom en särskildt ädel klangkarakter. En högrest gestalt af äkta germanisk typ, rör hon sig på scenen med sparsamma, nobelt måttfulla gester, men kan i de afgörande ögonblicken bryta ut i en af situationen omedelbart framkallad häftighet af stor skönhet. Fru Gulbranson betonar i sin Brünnhilde mer den älskande och lidande kvinnan än det vilda naturbarnet, stridsjungfrun. Men öfver gestalten breder hon en så rörande grundton, utan att låta den förlora något af sin skönhet, att man ej för ett ögonblick upphör att fängslas af förtrollningen i en framställning, hvars kännetecken är enkelhet. Det är som om skogens doft strömmade en till mötes derur. Ett rikt naturel och dock allt igenom enkelt. Inga teatermessigt tillskurna pointer i uttrycket, intet spår af pose i de betagande, ädla rörelserna. Hennes barnslighet i scenerna med Wotan verkade bedårande. Alla öfvergångar voro utarbetade med den största försigtighet, alla motsatser med den största tydlighet, utan några tjocka understrykningar. Huru enkelt och gripande verkade ej hennes scen med Siegfried i förspelet till »Götterdämmerung». Brynja, hjelm och svärd, sköld och mantel — tecknen på hennes förlorade, men ej längre saknade gudomlighet — har hon gifvit Siegfried och följer honom nu i den nästan torftiga, men ädelt fallande hvita drägten, lycklig öfver att vara kvinna och endast kvinna. Denna tanke framträdde med så öfvertygande kraft ur apparition och åtbörder, och hon bragte den, med de enklaste uttrycksmedel, till ett så lefvande medvetande, att den som en stråle af urpoesi bröt in i teatern I Bayreuth har man alltid haft säker blick för krafter och individualiteter och derifrån har mycket af det högsta värde tillförts den tyska skådebanan. Fru Materna är utgången från Bayreuth, Scaria utvecktade sig på sin Gurnemanz till en stor konstnär, van Dyck gjordes der till en tysk sångare. Fru Gulbranson är i år också ej den enda, väl deremot den utan jemförelse dyrbaraste skatt, som Bayreuth bragt i dagen.»

Det må vara nog att anföra ofvanstående omdöme om konstnärinnan, hvilket vi finna deladt af flere tyska och äfven andra länders musikkritiker och korrespondenter.

Då vi så nyligen som förra året*, med anledning af fru Gulbransons gästspel här, lemnade en uppsats om henne med biografiska data, inskränka vi oss till återgifvande af några få sådana vid detta tillfälle.

Ellen Nordgren-Gulbranson är född i Stockholm den 4 mars 1863, dotter af bruksbokhållaren B. J. Nordgren och hans maka, född Kiehl. År 1880 började hennes musikaliska anlag utvecklas vid vårt konservatorium, och efter ett par års studier derstädes reste hon till Paris för att fullkomna sig i sångkonsten. Här finna vi henne hösten 1883 som elev till fru Marchesi. Återkommen till Stockholm debuterade fröken Nordgren som konsertsångerska med stor framgång å en egen konsert i Vetenskapsakademiens hörsal den 5 oktober 1886. Följande år biträdde hon Filharmoniska sällskapet som solist, väckte 1888 stor uppmärksamhet å konserter i Köpenhamn äfvensom i Norge. Efter längre tvekan vågade hon sig äfven fram på scenen och debuterade å kungl. operan den 10 januari 1889 som Amneris i »Aida» med fullständig framgång, sjöng sedan Ortruds parti i »Lohengrin» den 8 maj, hvarefter hon lemnade Stockholms-operan och konserterade med Edv. Grieg i Norge och Köpenhamn. I slutet af 1890 gästade hon Köpenhamns kungl. teater och sjöng äfven der Amneris.

Den 18 november 1890 sammanvigdes hon i Stockholm med löjtnanten, numera kaptenen, i norska armén Hans Gulbranson. Hennes konstnärliga verksamhet har emellertid fortsatts, som man ser, och hennes talang har uppmärksammats äfven utom Skandinavien redan förra året, då hon såväl från Wien som från Lamoreux i Paris etc. erhöll engagementsanbud. Ännu mera känd och värderad efter sina Bayreuth-triumfer, har konstnärinnan nyligen vunnits som biträde vid de ansedda Gürzenich-konserterna i Köln.

Harmoniska sällskapet,

stiftadt 1820.

Då nu våra stora musiksällskap: Musikföreningen och Filharmoniska sällskapet börja ett nytt arbetsår, torde en blick på deras äldsta föregångare vara af intresse.

Den 25 maj 1820 »inrättades» här i Stockholm ett musikaliskt sällskap, som fick namnet *Harmoniska sällskapet* och ur hvars tryckta stadgar vi meddela nedanstående.

Sällskapet, hvars ändamål var öfning af såväl vokal- som instrumentalmusik, utgjordes af biträdande och åhörande ledamöter, af hvilka de först nämnda åter bildade två afdelningar, nämligen vokal- och instrumentalafdelningen. De musikaliska öfningarne togo sin början med oktober månad och fortforo till och med maj påföljande året. Hvardera afdelningen sammanträdde en gång i veckan; men utom dessa *enskilda* sammankomster, som, jemte begge afdelningarnes samfälda repetitioner, hufvudsakligen tillhörde de biträdande ledamöterna, gåfvos allmänna sammankomster så ofta sig göra lät, gemensamma för både biträdande och åhörande ledamöter. Vid annonsering om sammanträdena betecknades vokalafdelningen med »Harmoniska sällskapet n:o 1», instrumentalafdelningen med »Harmoniska sällskapet n:o 2» samt allmän sammankomst med »Harmoniska sällskapet».

Öfningarne leddes af en »anförare» och en »sånglärare», af hvilka den förstnämnde egde att anföra ej mindre instrumentalafdelningen, än ock båda afdelningarne vid gemensamma repetitioner och allmänna sammankomster; sångläraren hade åliggandet att undervisa vokalafdelningen samt att särskildt inöfva solosångpartierna. Hvarje afdelning hade sin styresman, bibliotekarie och ordningsman, hvilka ej utan giltiga skäl fingo uteblifva vid sammankomsterna. Styresmannen ledde afdelningens musikaliska göromål, bestämde nödig ändring af tid för sammanträdena och hade att bereda sammanhållning inom sällskapet. Bibliotekarierna skötte om musikalierna och ordningsmännen skulle tillse att sällskapets statuter äfvensom särskilda föreskrifter inom afdelningen efterlefdes.

Sällskapet styrdes af en direktion, bestående af en ordförande, två gifta damer, anföraren, sångläraren, afdelningarnes styresmän, bibliotekarier och ordningsmän, en skattmästare, en sekreterare och tre å sällskapets vägnar utsedda deputerade. Direktionen valdes vid första sammankomsten om hösten för ett år och hade att ombesörja sällskapets angelägenheter och genom votering med slutna sedlar afgöra hvilka musikälskare och musikälskarinnor skulle till ledamöter kallas och antagas, hvartill erfordrades bifall af minst två tredjedelar af styrelsens vid voteringen närvarande ledamöter. Vid hvarje direktionssammanträde borde minst fem ledamöter utom ordföranden vara tillstädes, annars uppsköts öfverläggningen till nästa sammankomst. Vid lika röstetal egde ordförande afgörande röst Sekreteraren utfärdade kallelsebrefven, skulle hålla matrikel öfver ledamöterna och inventarium öfver sällskapelts tillhörigheter.

* Se Svensk Musiktidning 1895 nr 5.

Den som önskade vinna inträde i sällskapet borde skriftligen anmälas af två bland sällskapets ledamöter med uppgift om sökanden önskade blifva biträdande eller åhörande ledamot. Vid inträdet i sällskapet erlades 10 riksdaler af herrar, 5 riksdaler af damer, hvilka tillhörde åhörande afdelningen. Biträdande damer erlade ej någon afgift. Om direktionen fann skäl att bevilja inträde åt någon ledamot utan afgift, var detta tillåtet, äfvensom att direktionen kunde till hedersledamöter inkalla »konstnärer och personer med utmärkt musikalisk talang».

De ogifta biträdande damerna fingo vid sammankomsterna medföra mor eller far eller en af sina anförvandter; biträdande gifta damer sina män och dito herrar sina fruar.

På sällskapets instiftelsedag skulle årligen uppföras en konsert, vid hvilken ingen ledamot, hvars biträde påkallades, borde utan högst giltiga skäl undandraga sig detta, »äfven i det fall, att sällskapet på direktionens framställning beslutat att med detta konsertföretag förena något särskildt ändamål».

Ledamöterna voro skyldiga att på bestämd tid infinna sig vid sammankomsterna. Vid förhinder, som inträffade för någon, hvilken var påräknad som solist eller utförande af någon stämma vid blåsinstrumentpartierna, skulle dagen förut, eller så tidigt som möjligt, förfall anmälas hos resp. ordningsman. »Som man förmodar», heter det vidare i stadgarne, »att en förening, bildad af vänskapen och förtroendet och egnad åt utöfningen af en bland de sköna konsterna, skall, genom dessa grunder för sin bestämmelse, ega tillräcklig sammanhållning, har man icke ansett lämpligt att föreskrifva viten för uteblifvande af den för sammankomsternas början utsatta tid. Man öfverlemnar endast till ledamöterna sjelfva att inse, det sällskapets ändamål ej kan ernås, utan genom ett gemensamt vidmakthållande af ordning vid sammankomsterna, och man förväntar af ledamöterna det nit, som säkrast kan bereda denna ordning.»

Sällskapets räkenskaper granskades af tre revisorer, hvaribland en skulle tillhöra de »åhörande» ledamöterna. Endast »biträdande» sådana egde annars att deltaga i öfverläggningar om sällskapets angelägenheter.

Samma år sällskapet stiftades uppgick kören till 120 personer, orkestern till 40, alla amatörer. Dess förste anförare var en af stiftarne, konsul Lindqvister; sedan leddes kören af I. A. Berg, orkestern af J. Fr. Berwald. Sällskapet uppförde klassiska oratorier af Händel, Mendelssohn, mässor, kantater samt stycken ur operor (»Wilhelm Tell», »Moses», »Otello» m. fl.

Bernh. v. Beskow var ordförande från 1831. Efter att ha hvilat i omkring 16 år upplöstes sällskapet 1865 och dess bibliotek, donation och instrumenter öfverlemnades till Musikaliska akademien.

Ett kallelsebref föreligger oss, utfärdadt den 27 oktober 1835. Öfverst å detta synes i litografiskt tryck en i molnen sväfvande lyra, hvari en rosenkvist och en lagerkvist äro inflätade; ofvan lyran ser man en krans af sju stjernor, omgifna af en strålgloria. Kallelsebrefvet lyder sålunda: »Harmoniska sällskapet i Stockholm, hvars ändamål inhemtas af bifogade stadgar, har äran inbjuda hr N. N. att deltaga i sällskapets öfningar. Grundadt på sanna musikälskares nitiska medverkan, skall sällskapet med tillfredsställelse anse ett benäget antagande af denna kallelse. Stockholm» etc. Kallelsebrefvet är undertecknadt af i första rummet Bernh. v. Beskow, sedan af Gust. Lindqvister och I. A. Berg; vidare af Axel Bergström, C. Lychou, Johan Er. Rydqvist, W. Grubb och H. M. Munthe samt W. Karström.

Harmoniska sällskapet efterträddes, som bekant, af »Nya harmoniska sällskapet», stiftadt 1860 af L. Norman, Iv. Hallström och Jul. Günther, hvilken senare ledde sällskapets sångöfningar. Detta hade sin sista konsert 1878 och upplöstes 1880, då »Musikföreningen» stiftades af Ludv. Norman och Vilh. Svedbom.

Ofoget med musikalisk massverkan.

Härom handlar en längre följetong i Neue freie Presse, deri man finner följande reflexioner med anledning af »Don Juans» nyligen timade uppförande i München.

I vår tid, masskörernas och jätteorkestrarnes tidsålder, brukar man locka musikvänner dermed, att man lofvar dem någonting oerhördt. Mer än 700 musiker! Mer än 1,000 sångare! Detta »mer än» tjenar som stark magnet vid hvarje festlighet, det är reklamens mäktiga basunstöt, vid hvilken man småningom vant öronen i vårt århundrade. Öfverblickar man detta århundrade, så märker man lätt, att det med en viss lagbundenhet råder en i siffror framställbar stegring af larm och begär derefter. Ett årtionde går längre än det föregående. All verldens oväsen växer från år till år, och man skulle nästan kunna visa, att hvarje månad framträder mera högljudd än den föregående. I musiken har detta begär efter massverkan yttrat sig i ofta nog groteska öfverdrifter. Om i våra dagar en stråkqvartett föredrages af åtta violiner i stället för fyra, så tager man knappast någon anstöt öfver denna förvandling af en stafflibild till en jättefresko. I London skulle en gång maskernas trio i »Don Juan» utföras med en synnerligen förstärkt besättning. Man planerade denna sålunda: en adertonfaldig don Ottavio, en Elvira med tjugufem hufvuden, en donna Anna, som ur trettio strupar anropar himlen om beskydd. I sista stund drogo sig likväl arrangörerna sjelfva för det vådliga skämtet, så att det blef om intet. I Paris var man icke så rädd. Att utföra manstrion ur Rossinis »Wilhelm Tell» med trettio- till fyrtiofaldig besättning af sångpartierna, var der länge nog ett icke ovanligt konsertskämt, och när den hedersmannen Rossini dog, spelade man honom det sprattet, att man honom till ära lät sjunga i kyrkan bönen ur hans »Moses» af hundra bassångare med ackompanjemang af sjuttiotvå harpor. Denna bön flyter fram i en stilla melodisk ström, ur densamma klingar fram en innerlig sydländsk frombet med en upplyftande andakt i en Guido Renis färger, med mjuka rörelser och mot höjden riktade blickar; man kan nu tänka sig, att allt detta af hundra basar skulle på det jämmerligaste vrålas fram. Men det var rätt åt honom, svanen från Pesaro, som kunde sjunga lika ljuft, som han förmådde åstadkomma ett bedöfvande larm. Man tänke blott på hans kör vid Parisutställningen: två tusen sångare, tusen bleckinstrumenter och som musikalisk sluteffekt klockklang och kanonskott — *excusez un peu*, hade mästaren tillagt, då han placerade det grofva artilleriet i sitt partitur, hvarvid nog ett ironiskt leende flög öfver hans anlete, ett leende, som i ord kunde öfversättas sålunda: »Århundradet fordrar larm och oväsen i stället för musik, och der har ni det, sådant kan jag också!» Så tänkte den spjufvern. Mästaren har på förhand utskrattat sina åhörare. Men vi tala om allbekanta saker. Den som vill erfara hur föga finkänslig tidsandan är behöfver bara öppna på fönstret och lyssna på gatubullret. Af detta har bedröfligt nog mycket inträngt i den moderna orkestern. Med dennas öfverflöd på klangfärger, med dess hundrastämmiga sus och brus kan det knappt talas om en orkester — det är ett åskväder. Kunde man kalla till lif en musikvän från förra århundradet och låta honom höra en modern symfoni, så skulle han förskräckt taga till flykten.

Chopin.

Af F. Hueffer, efter Karasowski.

(Forts.)

Det märkvärdigaste är, att Chopin med afseende på sitt spel visar sig ända ifrån sitt första framträdande befinna sig på fullkomligt samma ståndpunkt, som då han hade uppnått ärans höjdpunkt såsom en konstnärsstorhet. Hvar helst vi träffa honom, i Wien

eller Warschau, i Paris eller Edinburgh, är han alltid densamme, den mest fulländade, ehuru kanhända icke den mest lysande virtuos, den mest sympatiske tolk af sina egna kompositioner och kvinnornas förklarade gunstling. Samma sällsamma företeelse erbjuda dessa kompositioner. Man finner här få spår till förändring eller utveckling, sådana som vi kunna iakttaga hos nästan alla andra mästare. Man har delat Beethovens verk i tre hvarandra olika perioder, och det är icke lätt att märka, att kompositören af »Rienzi» var densamme, som satt i toner »Tristan och Isolde» eller »Valkyrian». Men Chopins första verk visar fullkomligt samma egenheter som hans sista; man kan icke upptäcka några stora tekniska framsteg. Men ej heller kunna vi varseblifva minsta tecken till en konstnärlig »Sturm und Drang». Chopin tillgrep liksom instinktmessigt den passande formen för att uttrycka sina tankar, och denna ändrade han aldrig, lika litet som han ändrade tankarne sjelfva. Hos en mindre framstående man skulle detta ständiga upprepande af samma tema hafva ledt till entonighet; hos honom föranledde det en koncentrering af den bästa verkan. Med undantag af Heine och kanhända Sappho, är Chopin det mest fulländade förkroppsligandet af lyrisk begåfning i egentlig mening, som konsthistorien har att uppvisa.

Att i ett sådant konstnärslif af en sådan grundform kärleken skulle ingå såsom en vigtig beståndsdel, är helt naturligt. En öm och ren böjelse är i sjelfva verket det mest intressanta från Chopins tidigare ungdom. Dess föremål var Constance Gladkowska, en begåfvad sångerska, i hvilken konstnären så väl som mannen hade funnit sitt ideal. Vid hennes omnämnande för hans förtrognaste vän, Titus Woyciechowsky, är det som Chopins bref uppnå vältalighet, nästan patos. På samma gång är det betecknande för hans tystlåtna och inåt rigtade natur, att ett halft år förflöt innan han någonsin talade hvarken till henne eller om henne. »Om henne drömmer jag alla nätter», skrifver han, »men icke en stafvelse har jag utbytt med henne. Med tanken på hennes ljufva väsen skref jag adagiot i min nya konsert (i Ess moll, op. 11) och denna morgon valsen, som jag skickar med detta bref.» Denna tillförlitliga underrättelse, hvad beträffar ett konstverks källa i upphofsmannens inre, är oskattbar. Huru många orimliga gissningar och dumma anekdoter kunde man ej hafva besparat sig, t. ex. i fråga om Beethoven, genom några få korta antydningar af detta slag! Men följande ställe i samma bref är knappast mindre rörande. — »Ack, huru bittert är det att icke hafva någon att dela sin sorg och glädje med! Huru förfärligt att känna sitt hjerta nedtryckas och icke hafva någon själ i sin närhet, som kan höra ens klagan! Du vet, hvad jag menar. Ofta har jag sagt mitt piano allt, som jag önskade säga dig.» Och hvad kan vara mera förtjusande än följande prof på ungdomlig känslosamhet, som förekommer i ett annat bref till samme vän. — »I förgår åt jag middag tillsammans med fru Beyer, hvilkens namn också är Constance. Jag är gerna tillsammans med henne, om också icke för annat än detta outsägligt kära namn; jag gläder mig äfven, när jag på en af hennes servietter eller näsdukar ser namnet Constance broderadt.» Huru det närmare förhöll sig med denna kärlek, känna vi icke mycket till. Constance synes hafva besvarat sin ungdomlige tillbedjares känsla, och hon gaf honom vid något tillfälle en ring, som Chopin förvarade såsom han skulle hafva gjort med sin helgonbild. Om de hade ingått någon bestämd förlofning, synes vara tvifvelaktigt; visst är, att Chopins familj ganska förståndigt satte sig emot en förbindelse, som icke kunde annat än blifva ett allvarligt hinder för en ung konstnärs bana; lika otvifvelaktigt är, att det var fästmön och icke Chopin, som gjorde slut på den hemliga förbindelse, af hvad beskaffenhet den nu än må hafva varit, som kan hafva funnits emellan de älskande. År 1832 gifte hon sig med en annan, till icke ringa sorg för sin tillgifne och en lång tid otröstlige älskare. Inför detta verkliga sakförhållande förfaller till intet Liszts romantiska berättelse om en trogen, ehuru öfvergifven flicka.

Men vi gå händelserna i förväg. Emot slutet af 1830 bjöd Chopin ännu en gång, och det den sista, farväl till sitt hem och begaf sig åter till Wien. Det var under sin vistelse i denna stad, som han mottog underrättelsen om polska revolutionen, hvilken helt naturligt gjorde ett djupt intryck på honom. Titus Woyciechowski lemnade med ens Wien, der han hade uppehållit sig med sin vän, och tog tjenst i upprorsarmén, och Chopin kunde endast genom sina föräldrars enträgna önskan hindras från att taga samma steg, för hvilket hans svaga helsa gjorde honom helt och hållet olämplig. Ehuru i regeln alldeles likgiltig för politiken, följde han dock krigshändelserna med den yttersta oro, och en af hans mest vemodiga och vackra »étuder», den i C moll, vanligen kallad »Revolutionen», säges hafva blifvit skrifven strax efter sedan han mottagit underrättelsen om Warchaus intagande af ryssarne. Under dessa omständigheter kan det i förstone tyckas besynnerligt, att han i sina bref från den tiden föga sysselsätter sig med dagens händelser. Men Karasowski förklarar, att patriotiska utgjutelser af detta slag kunde hafva blifvit farliga, i händelse af en af dessa husvisitationer, som ryska polisen ofta gjorde hos de missnöjda. Många af dessa bref blefvo derföre genast uppbrända af Chopins vänner; andra kommo aldrig fram till dem. Ur ett, som undgick förstörelsen, må följande karakteristiska ställe anföras: — »Ännu en gång omfamnar jag dig (hans vän Titus). Du går ut i kriget; återvänd som öfverste! Må allt få en lycklig utgång! Hvarför kan jag icke åtminstone få vara din trumslagare?»

I juli 1831 reste Chopin från Wien till Paris eller rättare sagdt till London; ty det tycktes hafva varit hans afsigt att stanna i Paris endast en kort tid, och i hans pass voro skrifna orden »passant par Paris à Londres». Liszt berättar, att flera år längre fram, då Chopin ständigt uppehöll sig i den franska hufvudstaden, plägade han leende säga, »jag befinner mig i Paris endast på genomresa». Till en början visade det sig dock, som om detta yttrande skulle få tagas mera efter orden. Chopins mottagande i Paris var ingalunda så gynsamt, som han och hans vänner torde hafva väntat. Konstnärer, som voro honom mycket underlägsna, men som redan vunnit ett stadgadt rykte, sådana som Kalkbrenner, Herz med flera, hade dragit den allmänna uppmärksamheten på sig. Deras lysande tekniska färdighet kunde lättare tilltala den stora massan än den spirituella skönheten i Chopins anslag. Dessutom lände hans fördelaktiga omnämnande i de tyska tidningarne honom till föga gagn hos de högdragna parisarne. Ej underligt alltså, att Chopins första konsert alldeles slog fel, åtminstone i finansielt hänseende. Hans landsmän, det är visserligen sant, voro närvarande och applåderade; men den franska publiken lyste genom sin frånvaro. Lätt modfäld, tänkte Chopin på att gifva spelet förloradt. Liszt, Hiller och andra vänner försökte förgäfves att trösta honom. Han tvekade emellan att återvända hem eller begifva sig öfver till England, möjligtvis till Amerika. Då framträdde oförmodadt på scenen en *deus ex machina* i den ståtliga skepnaden af baron Rothschild. Vid en af hans mottagningar spelade Chopin några dagar före sin tillämnade afresa; och det var här som han, under beskydd af den intagande och högt bildade värdinnan i huset, blef bekant med *la haute volée* i Paris. Ögonblickets hänförelse gjorde honom inspirerad; han spelade och improviserade såsom han aldrig förut gjort. Öfverraskningen, förtjusningen var allmän; och hans framgång blef lika varaktig som den var lysande. Hädanefter var hans ställning i Paris betryggad. Hans konserter, så ofta som han kunde besluta sig till att offentligen uppträda, voro till trängsel besökta, hans kompositioner efterfrågades begärligt af förläggarne, och välbetalta, högt uppskattade lektioner utgjorde en ständig

och angenäm inkomstkälla för en som — ett enstaka undantag bland tonsättare — fann nöje uti att undervisa

Under de första åren af Ludvig Filips regering stodo sällskapslifvet och litteraturen i Frankrike på sin höjdpunkt. En mera lysande profkarta på ungdomliga kraftfulla talanger, än den romantiska skolan i poesi och målning kunde uppvisa, har sällan blifvit skådad, vare sig förr eller senare. För denna skolas sträfvanden och syften kände Chopin den varmaste sympati; med många af dess medlemmar var han förtroligt bekant. Théophile Gautier och Victor Hugo voro bland hans vänner; Delacroix och Ary Scheffer besökte hans musikaliska soaréer. Der kunde man också få se Heine, med hvilken Chopin hade långa meningsutbyten om fantasiens underland, så väl bekant för dem båda. Liszts beskrifning på en af dessa sammankomster, hvari han sjelf var en af de mest framstående deltagarne, är väl värd att läsas. De utgjorde verkligen ett slags gudaförsamlingar, hvarifrån allt vanligt och medelmåttigt instinktmessigt höll sig borta. I sin egen konst fann Chopin äfven mycket, som kunde intressera honom och egga hans skapande förmåga. Aubers *La muette de Portici* och Rossinis *Tell* voro då nya verk. Bellini, Chopins älsklingskompositör, stod då på höjden af sitt rykte. Meyerbeer väckte ett oerhördt uppseende genom den nya verkan, som han *Robert le diable* åstadkom. Boieldieu representerade den franska operans fulländade behag. Och på hvilket underbart sätt blefvo icke dessa verk tolkade! Namnen Malibran, Rubini, Lablache, Nourrit och madame Schröder-Devrient, hvilka då alla befunno sig i sin första blomstringstid, uppfylla en med djup saknad öfver att en sådan hög och omvexlande fulländning oåterkalleligen gått förlorad för konsten. Sådana virtuoser som Kalkbrenner, Thalberg, Liszt och Hiller göra konstnärsgruppen fullständig.

(Forts.)

Musikpressen.

På H. Zapffes musikförlag, Kristiania, har utkommit:

För piano, två händer:

Schorcht, Herman: *Nansens Nordpolsexpedition*, Skizzer. Kr. 1,00.

Hansen, Eyvind: *86° 14'*, Marsch, tillegnet Nansens nordpolsexpedition. Kr. 0,75.

För piano med underlagd text:

Schorcht, Herman: *Nansen-Sang*, tillegnet Dr Frithiof Nansen Kr. 0,50.

Petroe, Emile: *Fram-Sang*.

Ofvanstående Nansen-festmusik utkom i den norska hufvudstaden vid tiden för festligheterna till ära för Nansen och hans nordpolsfarare vid deras hemkomst. Musiken i dessa stycken är mindre trivial, än sådan tillfällighetsmusik brukar vara, ehuruväl den är enkel och populär till sin karaktär. Skizzerna innehålla: 1) Afreise fra Norge; 2) »Fram» i Nordishafvet; 3) Julkvælden ombord; 4) »Fram» i Polarisen; 5) Nansens och Johansens Afsked fra »Fram». 6) Nansens och Johansens Marsch til Frantz Josefs Land. 7) Ankomsten til Frantz Josefs Land. 8) Overvintring; 9) Mødet med Jacksons Expedition; 10) Afreisen med »Windward»; 11) Modtagelsen i Norge. Dessa stycken innehålla rätt pikanta harmoniska vändningar och sluta med en fantasi öfver sången »Ja vi elsker dette Landet!» På titelbladet till »Nansen Sang» förekommer hans porträtt; vignetten till »Fram-Sang» är tecknad af A. Blech, den till marschen af Olaf Krohn.

Litteratur.

Illustreret Musikhistorie, Niende Levering, har sändts oss till anmälning från Det Nordiske Forlag. Detta häfte liknar de föregående i godt innehåll och vacker utstyrsel med porträtter (af Hasse, Graun, Gertrude Schmäling med pseudonym »La Mara, H. Purcell, Corelli, Tartini) och nära 9 sidor notillustration, innehållande scener och kör ur »Dido och Eneas» af Henry Purcell med engelsk text. Häftet börjar med 15:e kapitlet, som innehåller: Kunstsangen i Italien. Kastraterne. Den italienske Opera i Udlandet. Den franske Opera under Lullys Efterfølgere og Jean Philippe Rameau. 16:e kapitlet, börjande mot slutet af häftet, innehåller: Instrumentalmusikkens fuldständige Brud med Vokalmusikken. Violinmusikkens Udvikling i Italien og Tyskland i det 17:e og 18:e Aarhundrede. Orkesterspillets Udvikling i Mannheim. Blæsinstrumenternes endelige Optræden som Soloinstrumenter. Klavermusikkens Udvikling i Frankrig. Couperin. Instrumental- och særlig Klaverformerne: Suiten, Sonaten. — Theoretikere. Generalbas. Harmonilære. Kontrapunkt. Musikhistorie. Akustik.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Sept. 15. Gounod: *Romeo och Julia.* — 17, 29. Donizetti: *Kärleksdrycken* (Adina, Gianetta: frökn. Kragballe, Lindegrén; Nemorino, Belcor, Dulcamara: hrr Lemon, Lejdström, Brag). *Blomsterbalett.* — 18. Verdi: *Aida* (Amneris, Aida: fruar Almati-Rundberg, Östberg; konungen, Radames, Amonasro, Ramphis: hrr Sellergren, Bratbost, Söderman, Nygren). — 19. Adam: *Konung för en dag.* — 20, 28 Wagner: *Lohengrin* (Elsa: fru Brag; Telramund: hr Söderman). — 21, 27. Rossini: *Wilhelm Tell.* — 23, 25, 30. Delibes: *Lakmé.* — 26. Adam: *Nürnbergerdockan* (Bertha: frök Karlsohn; Cornelius, Donathan, Miller: hrr Brag, Henriksson, Forsell). Balett: *Spanskt dansdivertissement.* Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: frök. Thulin; Canio: hr Bratbost).

Vasateatern. Sept. 29, 30. *En vintersaga*, skådespel i fem akter af Shakspear, musik af v. Flotow.

Under förra månadens sista hälft ha ett par repriser å kungl. operan egt rum med återupptagandet af de gamla roande och ännu, såsom man af publikens mottagande kunde finna, omtyckta operorna »Kärleksdrycken» och »Nürnbergerdockan». Det fins visserligen de, som från tinnarne af sitt konsttempel se ned med förakt på sceniska produkter af sådan art som dessa operor och betrakta dem som barnleksaker, dem de gerna skulle vilja sopa ned och slå i kras, som den förmenta Nürnbergerdockan gör med mäster Cornelius' leksaker, men ett faktum är, att den »stora» publiken — och på en »elit»-publik kan ej en opera existera — finner nöje af den komiska operan, behag i de öronsmekande melodierna och hvila för sina nerver. I »Kärleksdrycken», som den 29 sept. gafs för 125:e gången, återinträdde hr Lemon på vår operascen efter ett par års sångstudier i Paris. Frukten af dessa spårades hufvudsakligast i en omsorgsfull röstbehandling, hvaremot röstvolymen föreföll minskad, detta dock möjligen beroende på en tillfällig indisposition. I dramatiskt hänseende var hr Lemon som förr tillfredställande. Fröken Kragballe hade som Adina en ny rol, hvilken lämpade sig väl för henne. Sångpartiet utfördes af henne på ett berömvärdt sätt, hvarför hon äfven, likasom hr Lemon, skördade lifligt bifall af publiken. Belcor hade en god representant i hr Lejdström. Hr Brag utförde med god komik underdoktorn Dulcamaras parti och gjorde äfven af Cornelius i »Nürnbergerdockan» en rolig figur. Denna lifliga och lustiga opera utfördes väl på alla händer. Hr Forsell utvecklade en rätt god komisk förmåga som Miller och gjorde med röst och sångkonst ett godt intryck. Fröken Karlsohn glänste med sin briljanta koloratur och hr Henrikson gjorde sitt bästa i Donathans rol.

Wagners »Lohengrin», som nu gifvits ett par gånger, lär komma att tills vidare nedläggas, likaså »Lakmé», då den kontraktsenliga tiden för uppförandet här lär vara utgången.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Abonnement å operan eger rum liksom förut och omfattar 25 föreställningar. Rabatten densamma, som under föregående spelår. Onsdagen är bestämd som abonnementsdag och blir den första af dessa föreställningar onsdagen den 21 oktober. Anteckning till abonnement kan ske å operans kansli alla helgfria dagar kl. 12—3 till och med lördagen den 17 dennes.

En nordisk musikfest i Stockholm 1897? På inbjudan af åtskilliga inom hufvudstadens musiklif kända personer egde den 4 dennes ett möte rum i Musikaliska akademien för att afhandla frågan rörande en ifrågasatt nordisk musikfest under utställningen nästa år.

Sedan chefen för k. operan öppnat mötet utsågs underståthållaren till ordförande. Det talrikt församlade mötet, som uttalade sina lifliga sympatier för företagets realiserande, tillsatte en komité för att till ett kommande sammanträde uppgöra ett fullständigt utarbetadt förslag till musikfestens hållande. Denna komité sammanträdde omedelbart efter mötets slut.

Filharmoniska sällskapets styrelse för ingående arbetsår har efter företagna val följande sammansättning: kammarherre A. Burén (ordförande), öfverstelöjtnant A. von Krusenstjerna (vice ordförande), director musices I. Hedenblad (dirigent), ingeniören Erik N. Jonsson (kassaförvaltare), notarien E. Fahlstedt (sekreterare), fru Emilie d'Ailly och fru Gerda Söderström samt såsom suppleanter v. häradshöfding P. Södermark och fru Anna Ringenson. Till bibliotekarie utsågs bokhandlaren Eskil Holm.

Ordinarie repetitionsdag är fortfarande måndagen.

Musikföreningen hade den 23 sept. sammanträde, hvarvid till ordförande utsågs fil. d:r V. Svedbom, till sekreterare krigsrådet C. Söderbaum, till kassaförvaltare bokhandlare C. J. Looström, till bibliotekarie hr H. Henning samt till styrelsemedlemmar för öfrigt fruarna H. Andersson, H. Tibell, G. Flemming och fröken M. Kull. Suppleanter blefvo major D. Weber och fröken M. L. Wikblad. Till dirigent återvaldes prof. Franz Neruda. Öfriga val uppskötos. Under senhösten skall gifvas en konsert, hvarvid Sebastian Bachs messa i H moll kommer till utförande. Under konserten i februari skall uppföras ett arbete af Beethoven, bearbetadt af Gade, som under förra vintern gafs i Köpenhamn, ett arbete af Schubert, med anledning af 100-årsdagen af hans död, vidare en akt af Saint-Saëns' »Proserpine», hvilken kompositören sjelf arrangerat för konsertändamål, en kör af konsertmästaren i Wien Fr. Strauss med text af Göthe, nämligen »Wanderers Sturmlied», som med mycket bifall i vintras gafs i den danska hufvudstaden. Vid konserten i påsk framföres oratoriet »Kristus» af Kiel.

Abonnement göres hos hrr Looström & komp.

Konsert förberedes till den 3 november af den bekante violinisten Henri Marteau i sällskap med violinisten Paul Viardot, hvilken äfven förut låtit höra sig här.

Aulinska qvartettens elfte arbetsår tager sin början i midten af oktober. I likhet med föregående år anordnas fem abonnementssoaréer för kammarmusik i Vetenskapsakademiens hörsal.

Programmen komma att upptaga, förutom äldre, flera nya, här okända kammarmusikverk, och meningen vore att en svensk kompositör skulle representeras vid hvarje soaré.

Abonnementsbiljetter (till salen å 10 kr. och läktaren å 7 kr. 50 öre) tillhandahållas hos hrr musikhandlare.

Mazérska qvartettsällskapet sammanträder under nu instundande spelår första gången torsdagen den 8 dennes och sedermera hvarje helfri torsdag i den sedvanliga lokalen. För sällskapets aktiva medlemmar kommer fortfarande att beredas tillfälle att ytterligare en afton i hvarje vecka få öfva kammarmusik i sällskapets lokal.

Vid Arbetareinstitutets folkkonsert den 4 dennes upptog programmet uteslutande kompositioner af F. Mendelssohn-Bartholdy, nämligen: Symfoni (A moll) för fyra händer, Lofsång, duett för sopran och alt, Qvartett (C moll, nr 1) för piano, violin, altviolin och violoncell, Romans och Höstsång, duetter för sopran och alt, Lied ohne Worte (E dur) för piano, violin och violoncell samt dito dito för piano, harmonium och violintrio.

Fru Mathilda Linden uppträdde den 30 sept. å kungl. teatern i Köpenhamn som Orfevs i Glucks opera och gjorde stor succès såväl genom röst och sångföredrag som genom plastik och dramatisk framställning.

Siegfried Saloman, den värderade tonsättaren, fylde den 2 oktober 80 år. Den vördade åldringen, som gjort sitt namn kändt genom flera sceniska verk, bland dem »Karphaternas ros» och den här så väl som i utlandet populära operan »Diamantkorset», led i början af året af en betänklig nedsättning af krafterna. Till glädje för sin slägt och sina talrika vänner är hr Saloman nu efter sommarvistelsen å Dalarö i det närmaste återställd. Hr Saloman har på sena ålderdomen skapat omfattande musikverk, och det är ej länge sedan han inlemnade en 3-akts-opera, »I Bretagne», antagen till uppförande på vår lyriska scen.

Direktör Oscar Lejdström, den bekante, ansedde sångläraren, har efter sommarferierna återtagit sina lektioner. Se annons å sista sidan.

Knut Anderson, den begåfvade svenske tonsättaren, har bland tre sökande — de båda andra voro tyskar — blifvit antagen till lärare vid musikkonservatorium i Strassburg.

Fröken Esther Sidner har nyligen firat en glänsande triumf vid en konsert i Scheveningen, den bekanta holländska badorten. Hon sjöng dervid »Air de la Vierge» af Massenet, »Ave Maria» af Gounod (bisserad och dessutom belönad med en charmant korg, fyld af hvita och röda blommor samt smyckad med band i de svenska färgerna). »Men,» säger Le Courier de Scheveningen i sitt omnämnande af konserten, »det var dock efter föredraget af den blinde landtgrefvens af Hessen romans 'Liden Kirsten' som den svensks sångerskans framgång steg till sin höjd. Landtgrefven, som bevistade konserten och deltog i den förtjusta publikens bifallsyttringar, fick sjelf från flera håll mottaga lyckönskningar och tacksägelser för sin högligen intagande komposition. Fursten lät som bevis på sin tacksamhet mot sångerskan, hvilken så utmärkt tolkat hans intentioner, öfverlemna en jettebukett af utsökta blommor. Till sist sjöng fröken Sidner på sitt hänförande sätt Schumanns »Widmung» och, upprepade gånger framkallad under entusiastiska applåder, extra en vacker romans af Massenet.»

Estelle Haij, den unga svenska violinisten, som åtskilliga år studerat i Paris och äfven med framgång konserterat i Sverige, gaf i september konsert i universitetets solennitetssal i Helsingfors. Den mycket talrika publiken framropade fröken Haij och lät till henne öfverlemna flera buketter.

De svenska qvartettsångarne, hrr A. Jahnke, J. Hjelm, G. Rydberg och C. Jacobson från Stockholm, fingo, enligt meddelande till Dagens Nyheter, den 27 september uppträda inför de sachsiska majestäterna i den k. villan i Strehlen vid Dresden efter ett program, som bland annat upptog Fredmans epistlar n:ris 5 och 9, Suomis sång och »Spinn, spinn». Efter konserten underhöllo sig konung Albert och drottning Carola på det vänligaste med sångarne, talade om de angenäma minnen, som de hemfört från sitt besök i Sverige af landets folk och natur, och tackade upprepade gånger

qvartetten för den njutning sången beredt dem och deras talrika furstliga gäster.

Dresden Goldmarks opera »Heimchen am Herd» har också här gjort lycka: »en opera, »heter det, »som åter igen träffar publikens smak. Med sagodoft och elfvalek, en del rörande, sentimentala saker, en i rätt tid ingripande kraftig humor och dertill en naturlig behandling, allt verkar sympatiskt på publiken.»

Mannheim. »Çornevilles klockor», den bekanta operetten af Rob. Planquette, gick den 23 sept. öfver scenen på hofteatern under benämningen »komisk opera» och väckte stort bifall.

Fröken Delna, en af »stjernorna» vid Opéra Comique i Paris, besökte i somras Wagnerfestföreställningarne i Bayreuth och blef dervid i tillfälle att för fru Cosima Wagner föredraga åtskilliga fragment ur mästarens operor. Hon skördade dervid så starkt bifall, att hon nu har för afsigt att lära sig tyska språket, för att sedermera kunna medverka vid festspelen.

Prof. Julius Stockhausen, den berömde sångaren och sångläraren, som nyligen fylt 70 år, har nödgats underkasta sig en starroperation på det venstra ögat. Han opererades af hertig Karl Theodor af Bayern.

August Enna, den bekante danske kompositören, är sysselsatt med fullbordandet af en ny opera i fyra akter, »Kean», till hvilken ämnet tagits från Dumas d. ä:s bekanta skådespel med samma namn. Libretton, som fått en tragisk afslutning, är författad på vers af Sophus Michaëlis.

Obs.! Notiser från våra grannländer måste sparas till nästa nummer.

Dödsfall.

Duprez, Gilbert Louis, den förr så firade tenoren vid Stora operan i Paris, afled den 23 september i en ålder af nära 90 år. Redan 1851 tog han afsked från scenen. Då han först inträdde vid en sådan frånkändes honom all talang, och hans första uppträdande var å Théâtre Français som korist i »Athalie». Hans behagliga, sympatiska stämma väckte emellertid uppmärksamhet, och han sjöng strax derefter på Odéon Almaviva i »Barberaren» af Rossini. På Opéra Comique misslyckades han i »Hvita frun» och begaf sig till Italien, der han upptäckte sitt höga C. Flere år derefter debuterade han som Arnold i »Wilhelm Tell» med lysande framgång å Stora operan, der han efter Adolphe Nourrit öfvertog hjeltetenorpartierna och var der under tio år mycket uppburen oaktadt sitt obetydliga yttre. I full besittning af sina röstmedel drög han sig undan till privatlifvet och blef en af de mest eftersökta sånglärarne i Paris. Hans berömdaste elev var fru Miolan-Carvalho.

Klafsky, Katharina, berömd tysk sångerska, född den 19 sept. 1855 i Ungern (Wieselburg), afled den 23 sept. i Hamburg af en hjernåkomma, för hvilken hon undergick trepanering. Fru K. var en af Tysklands förnämsta högdramatiska sångerskor, specielt Wagnersångerska. 16 år gammal kom hon helt fattig till Wien, der hon uppmärksammades som kyrksångerska af Helmesberger, som förmådde fru Marchesi att gratis undervisa henne. 1875 började hon uppträda på scenen i små roler, gifte sig 1876 med en köpman i Leipzig. Först när Angelo Neumann anställde henne vid sin ambulerande Wagner-trupp stadgades hennes stora konstnärsrykte som Wagnersångerska. 1883—85 var hon anställd vid operan i Bremen och de sista 10 åren vid Stadtteatern i Hamburg. Hennes Elisabeth i »Tannhäuser», Isolde och synnerligast Fidelio berömmas som verkliga mönsterprestationer. Fru K. hade varit gift tre gånger, sist med kapellmästaren Lohse, som öfverlefver henne.

Phister, Ludvig Joachim, nordens ryktbaraste dramatiska konstnär, f. 23 maj 1807, afled i Köpenhamn den 15 sept. Ehuru egentligen dramatisk skådespelare egde han dock genom sin kraftiga och omfångsrika sångröst en betydande repertoar inom sångspelet, på danska scenen oöfverträffad, som det säges, i musikalisk korrekthet och äkta dramatisk framställning, t. ex. som Bazil, Leporello m. m. Hans sista uppträdande på scenen var d. 12 april 1885.

Ett och annat från musikverlden.

Sångare förr och nu. Den amerikanske kritikern E. Krehbiel kåserar härom på följande sätt. Man kommer till den slutsatsen, att hvarje tid besitter de sångare, som bäst passar densamma, och påvisar detta med en rad exempel. Hur skulle väl nu en sångare sådan som Senesino behaga oss, om hvilken kritikerna på hans tid emfatiskt försäkra, att han haft »en himlaklar och ljuf mezzosopran»? Under senare år sjönk stämman så mycket, att Bach skref altarior för Senesino; icke dess mindre stod sångaren lika högt i publikens gunst, emedan »ingen så som han omgaf noterna, i sina arior med tusentals förtjusande prydnader!» Hvad skulle Wagner ha sagt om en sådan musiktolkare? Senesino var engagerad som »förste hjelte» och skulle väl sålunda ha tillhört ungefär våra Siegfriedsångares fack. Men den tiden måste »hjeltarne» ha varit verkliga koloratursångare, ty vi veta att Sassarelli i ett andetag sjöng kadenser som varade i en och en half minut, att Ferri med ett enda andetag på hvarje not kunde drilla fram en skala om två oktaver, och att Farinelli en gång så underbart utbroderade en aria med fioriturer, då han i rolen af en fängslad slaf fördes fram till »tyrannen» Senesino, att denne i hänryckningen öfver konstproduktionenn störtade sig i hans armar.

Genom tyskt inflytande förändrade sig småningom den operasång, som italienarne först kallat till lif: man började att lägga vigt på dramatiska accenter och ej uteslutande tänka på den vokala färdigheten. Om Grisi berättas t. ex., att hon genom *glöden* i sitt spel förskräckte sina motspelare — så litet var man då van att se sångare äfven spela. Glöden hos Grisi måtte emellertid ha varit af annat slag än den dramatiska glöden i vår tid, som man finner af följande. Då Grisi i »Trubaduren» under Manricos fängelsearia gick fram och tillbaka och dervid då och då blickade upp till fängelsets fönster (i stället för att, som förr brukades, stå stilla till dess han åter hade att sjunga), väckte detta »sensation» bland alla kritiker.

Sontag och Catalani tänkte knappast på dramatiska effekter. Deras högsta äregirighet var tvärtom att kunna begagna rösten som ett instrument. De satte derför sin force i att sjunga violinvariationer och de abstraherade dervid fullkomligt från orden och den riktiga deklamationen i sången.

Till sångerskan Piccolominis stora rykte bidrog, att hon direkt härstammade från Wallensteins samtida och äfven hade en påfve, Pius II, i sin familj. Mario berömde sig öfver att ha haft en påfve bland sina förfäder, nämligen Alexander IV, och Amerika jublade, när han i Donizettis» Lucretia Borgia» sjöng: »*Sono un Borgia*»! ty han härstammade verkligen från denna familj».

Tanke, hvars strider natten blott ser,
Toner, hos eder om hvila den ber!
Hjerta som lider af dagens gny,
Toner, till eder, till er vill det fly!

E. G. Geijer.

Uti en ljuflig och välstäld musik hafver Gud lagt en mägta stor kraft. Och deraf är mitt sinne vordet vederqvickt, uppfriskadt och uppmuntradt.

J. Svedberg.

OBS.!

Svensk Musiktidnings byrå och expedition äro flyttade till Kungstensgatan 56.

Wilhelm Hansen.
Musik-Forlag, Kjöbenhavn.

Værdifulde Nyheder!

Novácek, Ottokar.

Acht Concert-Caprisen

für **Violine** mit Klavierbegleitung, op. 5

N:o 1. **Paganini-Strich** 1: 25
N:o 2. **Spiccato** 1: 50
N:o 3. **Legato** 1: 75
N:o 4. **Perpetuum mobile** 2: 00
N:o 8. **Dudelsack** 1: 75

N:o 5 Der Einklang, N:o 6 Chromatique, N:o 7 Arpeggio udk. i October.

Sinding, Christian.

»Symra.»

Ein Tylft med Visor og Rim, op. 28. 3 Kr.

»*Alle de tolf Sange virke som en storladen Improvisetion,* saa betaget har Sinding fölt og fulgt det norska Maals dybe, vemodige och nöisomme Tankegang.»

Sophue Michaëlis (Avisen).

Oscar Lejdström,
Sånglärare.
Mäster-Samuelsgatan 35.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 2—3 e. m. **Frans J. Huss.**

Obs. Vacker musik i

Svensk Musiktidnings

Musikalbum X

(Helårsprenumeranternas musikbilaga 1896)

Innehåll: för piano: **G. Hägg**: *Vals-Arabesk,* **Karl Valentin**: *Om Våren,* **A. M. Myrberg**: *Berceuse,* **H. Goetz**: *Andantino* ur Sonatine op. 8, **G. F. Lange**: *Melankoli;* sång med piano: **Gösta Geijer**: *Harpolekarens sång* ur »Vapensmeden» af V. Ryd erg för baryton (e—e).

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

I Musik- och Bokhandeln har i dessa dagar utkommit:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Bearbetaren har haft för afsigt att göra denna goda lärobok så **svensk** eller **nordiskt nationel** som möjligt, hvarför ett betydligt antal **svenska** och **finska folkmelodier och andra omtyckta, bekanta sånger** inrymts i densamma. — —

Hvad som gör denna skola särdeles praktisk är för öfrigt, utom dess för undervisningen fullständiga regler och öfningar, den medföljande **tabellen, ett åskådningsmaterial för noternas snabba och säkra inlärande,** visande deras motsvarighet på klaviaturen; vidare den längre **gradvisa stegringen från lättare till svårare stycken** i skolans början, äfven som **fingeröfningarnas fördelning** genom deras uppställning vid slutet af sidorna i smärre grupper. — — — — —

Denna pianoskolas **rika innehåll** och **rationella uppställning** i förening med dess särskildt för **svenska och finska elever afpassade stycken,** allt detta synes göra densamma värd en stor spridning, helst som priset i förhållande till bokens omfång och innehåll är nog billigt att icke lägga hinder i vägen derför.»

(Ur »Bearbetarens förord».)

Elkan & Schildknechts
Musikhandel,
17 Fredsgatan 17.

På Carl Gehrmans förlag har utkommit:

Lindgren, Adolf:

Musikaliska Studier.

Pris 2 kr. 50 öre.

Innehåll: ***Estetik:*** *Tonkonstens väsen. Musiken i kulturhistorien.* ***Opera:*** *Richard Wagners andliga utveckling. Om ledmotiv. Den komiska operans företräden. Kunglig scen — nationalscen.* ***Silhuetter:*** *Niels Gade. Edvard Grieg. Franz Berwald. Jenny Lind. Oscar Arpi.* ***Sång:*** *Quartettsången i Sverige. Bellmansmusiken.* ***Epilog:*** *I tyska kyrkans torn.*

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

J. G. MALMSJÖ
GÖTEBORG
Etablerad 1843.
Kongl. Hofleverantör.

Nitton **första** pris, **in- och utrikes.**

Flyglar och **Pianinos**

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord
från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Madame Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM
16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Innehåll: Ellen Gulbranson som Brünnhilde (med porträtt). — Harmoniska sällskapet, stiftadt 1820. — Ofoget med musikalisk massverkan. — Chopin, af F. Hueffer efter Karasowski (forts.). — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Ett och annat från musikverlden. — Annonser.

Stockholm, Köersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1896.